

BOMBARDEMENT OP HET BEZUIDENHOUT

3 maart 1945

Belevissen van een 5 - 6 jarige jongen

Voorwoord

Naar aanleiding van het interview van Bram van der Vlugt over het bombardement op het Bezuidenhoutkwartier, zijn mijn herinneringen weer boven gekomen.

Ook meldde Bram dat er een stichting bestond genaamd : **stichting 3 maart 1945** en die elk jaar herdenkingen organiseerde.

Op hun website stonden diverse herkenningspunten en besloot ook mijn verhaal op te schrijven voor een ieder die daar belangstelling voor heeft.

Ik ben geboren in 1937 in Rotterdam (Brederodestraat nu Koraalstraat) . Na een aantal verhuizingen (Amsterdam, Naarden Groningen) zijn mijn ouders neergestreken in den Haag

Wanneer dit precies was, weet ik niet meer, maar ik denk in het begin van 1942.

De reis van Groningen naar den Haag herinner ik me nog wel.

Naar den Haag

Dat we overgevoerd zijn over het IJsselmeer (toentertijd nog Zuiderzee) staat me goed bij. Vermoedelijk van Stavoren naar Enkhuizen. Het was in ieder geval heel slecht weer, want ik zie nog mensen over de reling hangen.

We zijn daarna met de trein naar den Haag gereden, maar dat was wel met horten en stoten.

Omdat er gevaar voor bombardementen van de trein dreigde, werd er veel gestopt. We moesten regelmatig de trein uit. Het was geen personentrein waar we inzaten, maar een vrachtwagon.

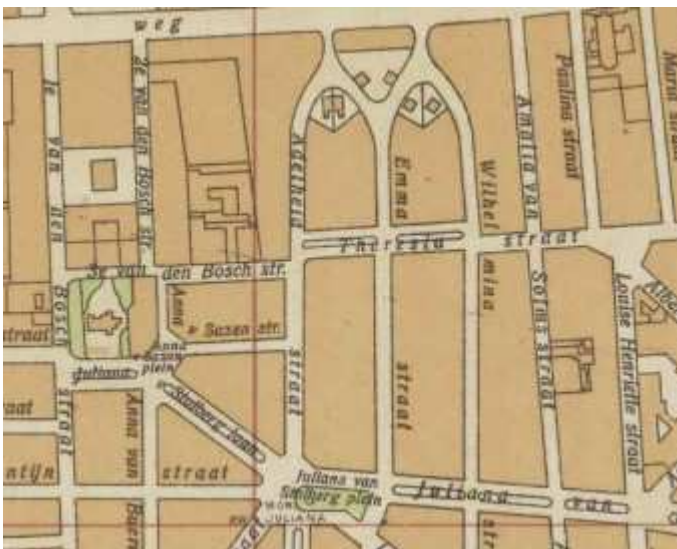
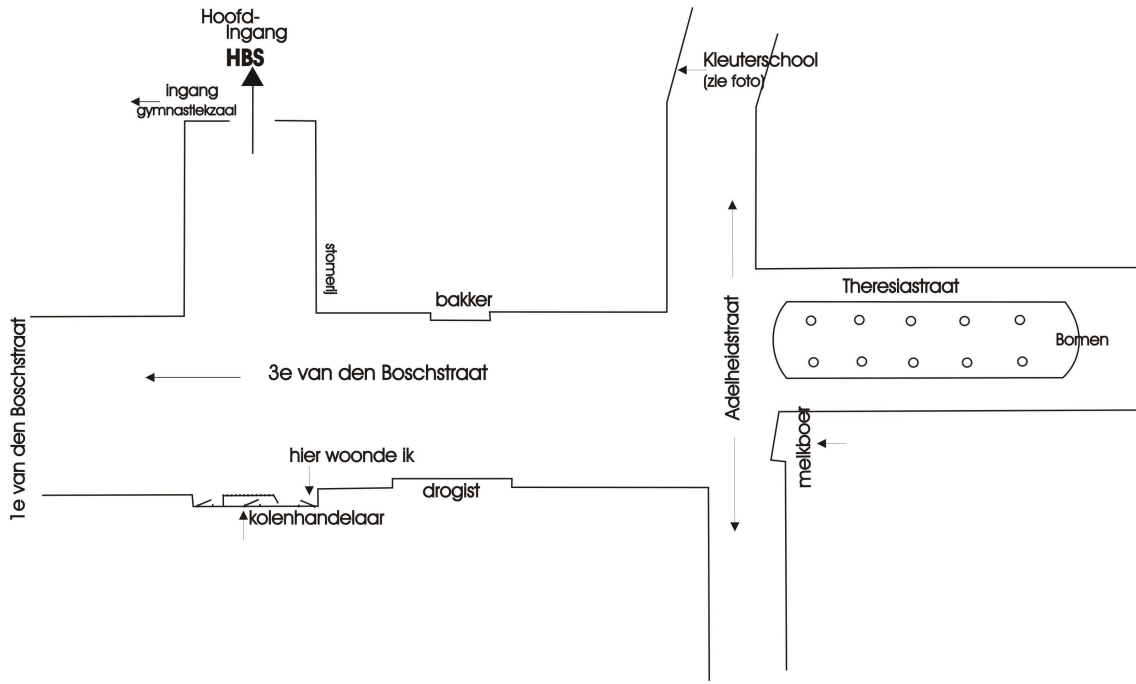
De motivatie van mijn vader om te verhuizen was voor mij onduidelijk.

We waren al een paar dagen op ons adres toen de verhuiscontainer van Van Gend en Loos aankwam (ik denk de eerste container in Europa) in onze straat - **de 3e van den Boschstraat** (nummer weet ik niet meer)

De container werd d.m.v. uitschuifbare rails op de grond gezet. Als de container was gevuld (zelf doen) dan kwam de auto weer voorrijden en ging daarna naar het laadstation waarbij de

Beschrijving van de 3e van den Boschstraat

We woonden precies tegenover de HBS (in 1948 Thorbecke Lyceum en nu Inholland Academy wel in een nieuw gebouw).

Zover ik me kan herinneren waren de stenen van de voorgevel van ons huis geelachtig. Als je binnenkwam was er een brede korte hal met links een trap naar onze etage. Onder de trap kon je je fietsen stallen.

Boven 4 kamers, voorzijde balkonnetje, een keuken en de hal en een zolder waarvan de trap afgesloten was met een deur. Alle kamers kwamen uit op de hal.

Op de beneden etage onder ons woonden een kolenhandelaar met zijn vrouw. Kinderen had hij, geloof ik, niet. Vóór zijn huis stond een hek.

Naast ons - rechts - was een drogist gevestigd, die een belangrijke rol heeft gespeeld in de oorlog. Verder naar rechts op de hoek van de Theresiastraat en de Aleidestraat was een melkboer.

Recht tegenover de drogist was de bakker en daar hielden de woningen op. Ernaast richting Adelheidstraat stond een blinde muur. Hieraan heb ik nog zeer slechte herinneringen. Naast de bakker was een stomerij, die zijn ingang had in het toegangsstraatje naar de HBS.

Als je verder dat straatje inliep, ging je door een poort. Dan kwam je op een binnenplaats van de school en aan de linkerkant daarvan was de ingang van de gymnastiekzaal en recht vooruit was de hoofdingang met een trap.

Naast die trap waren ijzeren luiken op de grond, die toegang gaven tot de (kolen- en voorraad) -kelder.

In de Therisiastraat stonden in het midden twee rijen bomen aan beide kante was de rijweg. Deze bomen hebben ons later in de oorlog wel wat warmte gegeven !

In de Aleidestraat ging ik op de kleuterschool (zie foto).

Daarna ging ik naar de 1ste klas in een gebouw waarvan de zolder was ingericht als klas.

De meester was broeder Alexander (broeder Salamander). Het was geen schoolgebouw, wat ik me herinner.

Ik denk dat er geen school beschikbaar was. Gevorderd door de Duitsers?

Wat ik me nog herinner is dat op de Emmapark een kerk stond (ik ben daar gedoopt). Op de plattegrond van toen zie ik die niet terug.

Belevenissen in de 3^e van den Boschstraat

Ik heb niet veel herinneringen die in details gaan. Het zijn alleen gebeurtenissen, die op mij indruk hebben gemaakt.

Brandstof verzamelen

Houtblokjes

Met de kou werden veel oplossingen gevonden om daaraan te ontkomen.

Vaak werden kinderen ingezet voor bezigheden die zouden opvallen bij de Duitsers als het mannen (tussen 17 en 45 jaar) zouden doen.

Razzia's waren aan de orde van de dag (Arbeitseinsatz)

Er had die nacht erg veel gesneeuwd.

In de ochtend was ik op weg met mijn slee naar de tramrails. Daartussen waren in plaats van klinkers (of asfalt) houtblokjes aangebracht. Dus met een stuk ijzer die ik had meegekregen als gereedschap, ging ik die houtblokjes eruit wippen.

Dat ging niet zo makkelijk omdat de blokken met teer waren vastgegoten. Omdat er veel sneeuw was gevallen, werd door de aanwezige vrouwen verteld dat de opengevallen plaatsen dicht gegooid moest worden met sneeuw. Zodoende konden de Duitsers bij hun ronde niet direct zien dat we de blokjes hadden weggehaald. Nadat ik een aantal blokjes op mijn slee had gedaan, ben ik naar huis teruggegaan. Nu hadden we weer voor een paar uur warmte.

Scherven

Wat er aan de hand was, weet ik niet meer.

Misschien een luchtgevecht of beschieting maar plots ging het luchtalarm.

Mijn vader zat bij de luchtbescherming en heeft mij op het hart gedrukt direct een schuilplaats te zoeken, waar ik ook was. Zelfs bij vreemden naar binnen te gaan.

Omdat ik net aan het spelen was met de zoon van de melkboer, gingen we als een speer de winkel in. Daar keken we naar buiten en zagen scherven op de grond vallen.

Die gaven een vonkenregen af en je kon goed zien waar ze heen stuyterden.

Toen het alarm weer vrij gaf, renden we naar buiten en raapten de scherven op. Echter waren ze nog lang niet afgekoeld en zodoende liepen wij met die scherven van de ene hand naar de ander hand gooiend weer terug naar de winkel.

We hebben daarna de scherven op de granieten vloer van de winkel laten vallen en hebben gewacht tot ze "hanteerbaar" waren.

Ik heb ze altijd bewaard als aandenken.

Bomen

Dit relaas komt van mijn vader.

In de Theresiastraat stonden niet al te grote bomen in het midden van de straat (zie tekening). Omdat er elders in de stad steeds bomen verdwenen, hebben buurtgenoten het plan opgevat ook hier wat bomen te laten verdwijnen voor verwarming.

De Duitse patrouille kwam (gelukkig) op vaste tijden langs. Daarom was er tijd om aan de bomen te werken. Voor de zekerheid waren uitkijkposten ingesteld.

Eerst werden om en om bomen ingezaagd van een grootte die te vervoeren was. Het zaagsel werd zorgvuldig opgevangen en opgeveegd. Het werk werd wel in een wat rustig weer gedaan. Bij veel wind was deze klus niet goed te doen.

Als de Duitse patrouille langs was geweest dan werden eerst twee bomen verder doorgezaagd en afgevoerd. Binnen een week was de helft van de bomen verdwenen. Ook de wortels en stam werden uitgegraven.

De Duitse patrouille heeft niets gemerkt. Een gelukkige omstandigheid was dat het steeds een andere bemanning was.

Lekker

Omdat het moeilijk was om aan eten te komen, had mijn vader de moed opgevat samen met andere mensen naar een boer te gaan voor suikerbieten.

Ze hadden afgesproken in de nacht al op pad te gaan.

In een dorp (mij onbekend) was zo'n boer die suikerbieten had en dat was een geluk. Want even nadat ze weer op weg waren naar huis, kwamen tientallen mensen aan op fiets, kar of lopend, om ook te proberen bij de boer of bij een andere boerderij suikerbieten te kopen.

Bij thuiskomst (wat wel enige blijdschap ontlokte bij ons) gingen we eerst de suikerbieten schoonmaken. Gelukkig was er wel een paar uur per dag water en gas. Daarna werden de bieten in blokjes gesneden en in een grote pan gedaan. Het geheel werd gekookt. Dan werden deze samen met wat we nog hadden aan groente opgegeten.

Lekker is anders maar gelukkig had je wat je maag.

Ook werd er stroop van gemaakt, maar daar ben ik het productiegeheim van vergeten. Maar op zekere dag stond er een klein glas met stroop op tafel. Een feest!!

Ook zie ik mijn moeder nog pannenkoeken bakken van suikerbietenmeel (ook hiervan heb ik geen recept). Omdat de pan nog enigszins vettig was kon zonder aanbranden gebakken worden. Dan de (suikerbieten-) stroop erop en dat was toen buitengewoon lekker.

Gelukkig was ik altijd wel in de buurt van de uitdeling van de gamellen van de gaarkeuken en daarvoor had ik altijd een lepel op zak. Daardoor kreeg ik ook wel eens "bijvoeding" door restanten uit de gamellen de schrapen.

Dat kon alleen als er vast eten was. Als er soep was, dan had dat geen enkele voedingswaarde omdat dat voor bijna 100% water was !!!

Strafmaatregel

Op zich vond ik toen dat het een bizarre beleving was.

Ik liep in de Theresiastraat, een honderd meter van het kruispunt Aleidestrat 3e van den Boschstraat toen er diverse Duitse wagens al toeterend door de Theresiastaat raceten.

Eén van de wagens hield halverwege de straat stil en diverse Duitsers sprongen uit de auto en riepen dat we allemaal in de huizen moesten. Gelukkig waren er ook winkels en ik ben met andere mensen die op straat liepen een winkel binnen gegaan.

Veel konden we niet zien wat er aan de hand was. Je durfde niet stiekem te kijken want die soldaten hadden allemaal geweren in de aanslag.

Maar ja als klein knulletje ging ik op de grond liggen in de deuropening en keek over de grond wat er aan de hand was. Maar door de vele auto's in de verte kon ik niets zien.

Na een tijdje hoorden we schoten en daarna was het weer stil. In de verte zag ik wel dat er heel wat soldaten liepen. Na een tijdje zag ik dat die soldaten 2 mensen droegen en in een open wagen legden.

Toen begrepen ook de mensen die naar binnen moesten, wat er daar aan de hand was.

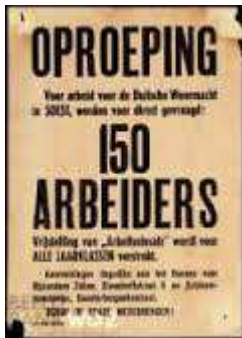
Het leek erop dat er 2 mensen ter plekke waren doodgeschoten. Dat gebeurde bij die blinde muur naast de bakkerij (zie plattegrond).

Alleen later heb ik begrepen dat de Duitsers dit meestal niet in het openbaar deden.

Dus was het wel iets bijzonders.

Voor mij als 6 jarige een bizarre gebeurtenis.

Razzia

Omdat de Duitsers (we noemden ze meestal anders !) mensen zochten die voor hen gingen werken.

Dat werken kon hier in Nederland maar ook in de oorlogsindustrie in Duitsland. Dat laatste was gevaarlijker. Fabrieken in Duitsland werd gebombardeerd.

Als je in Nederland te werk werd gesteld, was dat minder gevaarlijk.

Ook moesten we dekens radio's en fietsen inleveren. Dat werd bekend gemaakt op folders die op vele plaatsen werden opgehangen

Zo nu en dan werden razzia's gehouden. De straat werd afgesloten en dan gingen de Duitsers iedere woning binnen om te controleren of je aan de inleverplicht had voldaan.

Na verloop van tijd waren wij aan de beurt. Mijn vader wilde niet het risico lopen om meegenomen te worden (hij was 45 jaar, wel niet jong in de ogen van de Duitsers maar toch.....!) en ging "ziek" in bed liggen.

Er werd aangebeld en twee soldaten kwamen tergend langzaam naar boven. Boven gekomen keken ze in het rond en keken in de huiskamer en daarna in de slaapkamer.

Ze zagen mijn vader in bed en vroegen wat er aan de hand was. Mijn vader zei dat hij TBC had en de deur vloog gelijk dicht.

Nu nog de laatste deur, de deur van de zolder naar boven. Ze deden die open en riepen "ist da jemand?". Niet zo slim dachten we .

Maar toen mijn moeder vroeg of ze iets wilden drinken, bleek uit hun uitspraak dat ze geen Duitsers waren. Op de vraag van mijn moeder of ze Duitsers waren, bekenden ze dat ze Oostenrijkers waren. Ze hadden een ander accent dan de Duitsers. En uit hun gedrag bleek dat ze niet veel zin hadden dit karwei.

Dus zijn ze zonder "klachten" vertrokken!!

En naar radio's of fietsen en dekens hebben ze helemaal niet gezocht!

Onderstaande folder geeft het systeem van inleveren van de Duitsers weer.

BEKENDMAKING

De Wnd. Politiepresident van Amsterdam deelt aan hen, op wie, ingevolge de beschikking van den Höheren S.S. und Polizeiführer van 13 Mei 1943, **de inleveringsplicht van radio-ontvangtoestellen, -toebehooren en -onderdeelen rust, waaronder ook** de naar Amsterdam geëvacueerde personen moeten worden gerekend, en wonende in het district Amsterdam-Zuid, mede, dat de inlevering voor dat district, hetwelk begrensd wordt door:

Vondelpark, Buiten Singelgracht (Stadshouderskade), Amstel, Spoorbrug over Weesper-trekvaart, Spoorlijn naar Utrecht tot Gemeentegrens, Gemeentegrens tot Nieuwe Meer, Nieuwe Meer, Schinkel tot voormalige schutsluis bij Overtoom, Oostzijde Amstelveenscheweg tot Vondelpark

en waarvan onder de daarbinnen gelegen straatnamen het woord „Zuid“ staat vermeld, als volgt is geregeld:

Op Maandag 21 Juni 1943 zij, wier familienaam aanvangt met één der letters A en B tot en met Boh.

Op Dinsdag 22 Juni 1943 B van Bei af en C.

Op Woensdag 23 Juni 1943 D, E, F en G tot en met Gelder.

Op Donderdag 24 Juni 1943 G van Geldes af en H tot en met Hoff.

Op Vrijdag 25 Juni 1943 H van Hofg af, I, J en K tot en met Knot.

Op Zaterdag 26 Juni 1943 K van Knou af, L en M tot en met Mat.

Op Maandag 28 Juni 1943 M van Mau af, N en O.

Op Dinsdag 29 Juni 1943 P, Q en R.

Op Woensdag 30 Juni 1943 S tot en met Stol.

Op Donderdag 1 Juli 1943 S van Stom af, T, U en V tot en met Volk.

Op Vrijdag 2 Juli 1943 V van Voil af, W, X, IJ en Z.

De inleveringslokalen zijn geopend van 9 tot 12 uur en van 13 tot 16 uur en zijn gelegen:

Jan Steenschool	1e Jan Steenstraat 19	Bijzondere school	Jan Luykenstraat 78
Alb. Cuypschool	Alb. Cuypstraat 241	C. Krusemanschool	Des Présstraat 3
Jan Lievensschool	Smaragdplein 5	R.K. school	Heinzestraat 9
Alb. Thymsschool	H. de Keyserstr. 11	1e Montessorischool	Corellistraat 1
R.K. V.O.school	Rijnstraat 115	3e Montessorischool	Hygiëaplein 7
6e Montessorischool	Niersstraat 41		

Nog wordt het navolgende in herinnering gebracht:

Bij de inlevering dient aan het radio-ontvangtoestel en andere in te leveren voorwerpen **een stevig kartonnen kaartje, groot 10 x 15 cm** bevestigd te zijn. **Tevens moet een ingevuld formulier worden overhandigd**, welk formulier tegen betaling van f 0.05 per stuk verkrijgbaar is aan de loketten van alle postkantoren. Dit formulier, dat uit drie deelen bestaat, moet geheel ingevuld worden (met de schrijfmachine of in blokletters) door den inleveringsplichtige. Een deel van dit formulier wordt aan den eigenaar afgegeven als bewijs van ontvangst. Verder wijst de Wnd. Politiepresident er met nadruk op, dat hij, die in strijd handelt met de bepalingen van bovengenoemde beschikking, dan wel tracht deze te ontduiken, wordt gestraft **met een gevangenisstraf van ten hoogste 5 jaren en met geldboete tot een onbeperkt bedrag** of met één dezer straffen, voor zoover niet volgens andere bepalingen een zwaardere straf is verbeurd. Uitlokkers, mededaders en medeplichtigen worden als daders gestraft.

De wnd. Politiepresident,
E. J. VOÛTE

De VII

Omdat het lekker weer was, mocht ik buiten spelen en naar het Haagse Bos samen met een vriendje.

Alleen dat we naar het bos gingen, kwamen we later op het idee.

Had ik dat tegen mijn vader of moeder verteld dan had dat niet gemogen, omdat daar Duitse bewaking was.

Die bewaking stond op alle paden

Maar we gingen takken zoeken en dat deden we juist niet langs de paden, maar in het dichtbegroeide struikgewas.

Na een tijdje hoorden we een brommend geluid leek wel of er machines in het bos waren. En tot onze grote verbazing zagen we een soort staalconstructie die een beetje scheef stond met een dikke buis erop.

Vreemd, maar we hebben er niet veel aandacht aan geschonken. (ik denk dat we daar geen interesse in hadden. De takken waren belangrijker).

Bij thuiskomst was mijn Pa blij met het sprokkelhout en vroeg waar ik die vandaan had. Heb hem toen ook verteld dat we in het bos zo'n rare heistelling hadden gezien.

Mijn vader had wel belangstelling ervoor want hij vroeg naar details wat we gezien hadden.

Later zag ik regelmatig dat de Bezuidenhoutseweg werd afgesloten en daar werd onder volledige zware begeleiding de VII op een trailer vervoerd en het bos werd ingereden (via het Malieveld).

Ver na de oorlog heeft mijn vader verteld dat hij naar de drogist was gegaan met dit verhaal. De drogist was de verbindingsman van de ondergrondse.

Deze heeft toen verteld dat hij deze gegevens via de radio had doorgegeven naar Engeland.

Dit was uiteindelijk één van de gegevens die gebruikt werden voor dit bombardement.

Helaas was de bommenrichtapparatuur niet goed ingesteld waardoor het Bezuidenhout de dupe werd.

Onderduikers

Omdat er veelvuldig razzia's werden gehouden, had de ondergrondse het druk met onderduikers een onderduikadres te zoeken.

De mogelijkheden om deze te verbergen werden steeds schaarser omdat de Duitsers steeds meer zicht kregen op de ondergrondse activiteiten.

Maar ze hadden toch wat gevonden. In de kelder van het schoolgebouw (waar de ingangsplaten naast de ingang van de school was) werden deze onderduikers 's nachts ondergebracht. Het wachten was om een goede schuilplaats te vinden. En dat kon wel een paar dagen duren. Daarom werden ze regelmatig van voedsel voorzien (ook in de nacht).

Omdat er nogal veel Duitse soldaten rondzwierven in onze buurt werd door het Duitse leger besloten een Duitse keukenwagen te stationeren op het binnenplein van de HBS. Hij werd strategisch neergezet naast de ingang van de school en met uitzicht onder de poort door, langs het smalle straatje op de 3^e van den Boschstraat.

Echter volgens de ondergrondse was dat niet zo fijn want die wagen stond precies boven de ingang van de kelder.

Dus het brengen van voedsel door de ondergrondse werd daardoor belemmerd. Na een paar dagen werd het catastrofaal, want zolang kon je die mensen niet aan hun lot overlaten. Om voedsel te brengen werd overwogen en de volgende nacht werd dan ook besloten een poging te wagen.

De man die dat deed kwam overstuur terug. Het voedsel had hij wel kunnen geven maar omdat het de laatste dagen enorm had geregend, stonden de mensen tot aan hun middel in het water en sommigen, die ondervoed waren, waren gaan hoesten. Dit kon niet normaal daar het geluid bij de Duitse keukenwagen gehoord zou kunnen worden.

Dit gaf een groot probleem. Er zijn mensen naar die Duitsers in de Duitse keukenwagen toe gegaan (wie dat waren weet ik niet meer) en hebben gevraagd de wagen weg te zetten .

Het argument was dat het een beetje provocerend was om open en bloot lekker eten klaar te maken terwijl er diverse mensen daar de binnenplaats opkwamen, die

erg veel honger hadden. (De gaarkeuken was in de gymnastiekzaal maar die ging pas laat open).

Kennelijk was het juiste argument, want de volgende dag was de Duitse keukenwagen weg.

Nu konden de mensen uit de kelders worden gehaald. De meest zieke mensen werden door particulieren (meestal ondergrondsen) ondergebracht. De rest kreeg een adres buiten den Haag.

Gaarkeuken

Zoals al aangegeven was de gaarkeuken in de gymnastieklokaal en werd bevoorraad tussen 16.00 uur en 19.00uur. In de praktijk was dit meestal tegen zevenen.

Een paard en wagen met gamellen erop kwam dan voorrijden en de gamellen werden uitgeladen. We stonden altijd te kijken bij het uitladen, er kon er wel eens een gamel afvallen en dan.....!

Daarna gingen wij naar binnen voor ons toegemeten portie.

Meestal onder begeleiding van volwassenen.

En als de lege gamellen weer opgeladen werden, waren ze een prooi van de jeugd die altijd was gewapend met een lepel om de gamellen om van elke restant te ontdoen.

Het Bombardement

Wassenaar

Wat mij bezig houdt is, dat ik een bombardement op Wassenaar heb gezien. Het was duidelijk een **fosfor** bombardement.

En dat vond plaats vóór 3 maart 1945. Ik weet dat erg goed, omdat ik op ons balkon heb staan kijken naar de enorme vlammenzee (richting Theresiastraat).

Ik herinner me nog dat het een grote indruk maakte bij andere mensen, die keken. Die fosfor maakte erge indruk vanwege de grote vlammenzee boven Wassenaar.

Op 3 maart was mijn vader op straat om mensen voor te bereiden op een bombardement. Toen we de vliegtuigen hoorden en de bommen al vielen, zijn mijn moeder en ik, zoals afgesproken, hals over kop naar benden gerend en naar de (2^e) Adelheidstraat gelopen richting Schenkkade.

Hulpactie

Door de functie van mijn vader is hem een beschermadres toegewezen. Dit zijn mensen die hulp bij het vluchten nodig hebben, omdat zij hulpbehoevend zijn.

Dus wij belden aan op het adres (2^e Adelheidstraat) en gingen naar de 3^e etage. Daar lag een man die in zijn pyjama nog in bed lag terwijl de bommen vielen !

Opvallend was dat hij met een Duits accent praatte. Mijn moeder overtuigde hem dat hij zich zo snel mogelijk moest aankleden en meegaan.

Nadat mijn moeder hem nog enkele keren smeekte om mee te gaan, want het werd steeds gevaarlijker, bleef hij weigeren mee te gaan.

Inderdaad was het erg gevaarlijk want het huis waarin wij stonden ging vervaarlijk heen en weer en ook de overkant gingen de huizen bewegen.

Stofwolken

Ook werd de lucht met stofwolken gevuld door vallend puin. Toen we beneden

waren moesten we - vol angst - in de scheiding van muur en straat gaan liggen en kruipen om geen muur op ons hoofd te krijgen (dit had mijn vader ons als advies gegeven).

Na een zeer angstige periode zijn we in op de Schenkkade aangekomen. Daar waren er maar aan één kant huizen omdat daar de spoorbaan doorheen liep.

We gingen aan de kant van de spoorlijn lopen. Dat was minder gevaarlijk. Ook stond er een reclamezuil op de kruising hevig te branden dus moesten we daaromheen lopen richting laan van Nieuw Oost Indië. Er vielen nog steeds bommen maar gelukkig kwamen die wat verder weg van ons. Uiteindelijk bereikten we bij de spoorbrug van de Laan van Nieuw Oost Indië.

3^e van den Boschstraat (hoek 1^e van den Boschstraat (zie tramrails) in brand

Jammeren

We liepen niet alleen. Veel mensen waren ook op de vlucht geslagen. Aan de kant stond een vrouw in een heel dikke bontjas die stond te jammeren omdat haar hondje - strak aan de lijn - niet meer verder wilde (of gewond was). De voorbijgangers (mensen op de vlucht) hadden voor die vrouw niet even prettige opmerkingen omdat ze daar om een hondje stond te jammeren terwijl een tiental meters verderop mensen dood waren gegaan door dat hevige bombardement.

We zijn helemaal naar Voorburg gelopen. Ik weet niet waarom zo ver. Misschien waren het instructies van mijn vader (hij had misschien een adres geregeld), misschien omdat mijn moeder erg bang was of misschien omdat de andere vluchtende mensen ook zo ver liepen.

Opvang

Opeen of andere manier zijn we opgevangen door bewoners uit de Marialaan in Voorburg.

We werden met nog meer vluchtelingen in dat huis ondergebracht. We kregen ik dacht aan één kamer. In de kamer stond een potkachel met houtblokken ernaast. Verder is me niet veel bijgebleven.

Droppings

Het huis waar we ondergebracht waren was nogal groot .

Ook had het een zolder met dakraam,

Dat was erg prettig want toen de droppings in den Haag (Malieveld) plaatsvonden konden we dat goed zien vanuit dakraam. De vliegtuigen vlogen zo laag dat we de mensen in de deur van het vliegtuig duidelijk

konden zien. We hadden lappen gekregen om te zwaaien. Ze zwaaiden terug en we waren helemaal enthousiast.

Dit was voor mij heel bijzonder om dat mee te maken.

Chocolade

Eindelijk was er de bevrijding en ik ben samen met mijn leeftijdgenoten naar de brug aan het einde van de Marialaan gegaan en de Canadese soldaten te begroeten.

Toen ze ons zagen werd er een handvol chocoladerepen uit de tank gegooid. Dat was toch wel een happening die ook zeer veel indruk maakte.

Voedselpakket

Lange tijd nadat de droppings plaatsvonden kregen we eindelijk een voedselpakket (17 mei).

Zover ik me kan herinneren kregen brood, kaas en een blik met kaakjes (die we jaren daarna nog steeds konden kopen).

Het Zweedse wittebrood (in bevrijd Holland gebakken met Zweeds meel) was heellekker en smaakte als cake!

Ik heb 6 sneetjes met kaas achterelkaar opgegeten. Heerlijk!

VOEDSELPAKKET
III en IV

De p.v. leider van den distributedienst van Baarn-Eemnes maakt bekend, dat bij de winstlusers waar indertijd de bommen 422 ingelovd zijn, de onderstaande leveringsmiddelen kunnen worden betrokken:

BONNERING 17 MEI (verloofde) levering van bon. 422

300 gram Biskwie,
100 gram Suiker,
1 tablet Chocolade

Op Zaterdag 17 Mei tegen inlevering van bon. 422

300 gram Biskwie,
100 gram Vet,
340 gram Vleesch,
1 tablet Chocolade

Men wil gezeegen worden samen met de liden Vleeschwaren, die door de winstlusers verstrekt worden.

Zij, die de bonnen 422 en 423 niet kunnen overleggen, komen voor bezwaarsoms artikelen NIET in aanmerking.

Men wordt dringend verzocht VERPAKKINGSMATERIAAL en KLAN- TIPSINDICORJAANT mee te brengen.

GROENTEN

Tevens wordt bekend gemaakt, dat de bonnen A en B 500 t. om. Dinsdag 17 Mei o.a. bij de groentehandelaren moeten worden ingeleverd. De handelaren dienen deze bonnen Vrijdag 18 Mei a.s. op het Distributedienst te leveren.

Zij, die wesen aanvragen uit de "verloofde" kanten betrekken, dienen de bonnen A en B 500 eézer te ne dienen.

De p.v. Leider van den distributedienst van Baarn:
P. VAN ZAALEN.

Baarn, 16 Mei 1945.

Zo'n soort mededeling die ook in Voorburg werd aangeplakt op het gemeentehuis

Kleding

Op een zekere dag stond mijn vader in de kamer. Hoe hij ons wist te vinden heb ik niet kunnen achterhalen.

Ik weet dat mijn vader vlak na het bombardement terug naar het huis geweest en heeft nog wat kleren van mijn moeder mee kunnen nemen (helaas heeft hij de foto's vergeten).

Dit kon omdat ons huis niet was gebombardeerd. De bommen waren gevallen op de hoek van de 1e en de 3e van den Boschstraat. En die huizen stonden al in de brand. Hij had gelukkig een fiets (met houten banden) dus was het makkelijk om naar Voorburg terug te fietsen om de spullen af te leveren.

Illegale blaadjes

Mijn vader werd op dezelfde toch wel onrustig. Wat was aan de hand. Omdat de huizen aan het begin van de straat al in brand stonden, zag hij het voor zich dat ook ons huis in brand ging.

(De bommen waren aan het begin van de 3^e van den Boschstraat gevallen en de wind kwam uit het zuiden. De brand ging richting Theresiastraat.)

Dus hij ging terug, maar was te laat. Ons huis was niet alleen afgebrand maar ook al ingestort! Hij was bezorgd omdat wij onder de trap illegale blaadjes hadden opgeslagen.

Toen hij ook weer in onze straat terugkwam, zag hij die blaadjes overal rond waaien. Mijn vader was bang dat de Duitsers zouden onderzoeken wie die blaadjes in huis had. Maar er was geen enkele Duitser te zien en mijn vader is spoorslags teruggegaan.

Kort na de bevrijding zijn we verhuisd.

Omdat we van de vrouw van een collega van mijn vader het bericht gekregen om bij haar konden inwonen (de collega was aan het begin van de oorlog overleden) had mijn vader een paard en wagen geregeld en we konden via de rijksweg, ik achterop en mijn moeder en vader op de bok, naar Rotterdam.
